

Szerkesztőségi Iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felzárólatások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 263. szám.

Hirdetési árak:
Egész évre ——— 12 kr.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy óra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap este 6 óráig.

Csütörtök, november 16.

Ismét lesz tere a szónak.

Nagybecskerek, november 16.

(B.) Nagyön valószínű, hogy a hazafiság bebizonyítására ismét tér fog kinalkozni, a kérdés csak az, hogy mit tartunk hazafiságnak, mert itt a felfogások különbözök. A történelem tanbizonyossága szerint mi legalább abban a véleményben vagyunk, hogy a szóbeszéd is szép, ha szép, de hogy a pusztá szóbeszéddel az egyszeri ember se volt megelégedve és a medvét kívánta látni, hát talán a hazafiság terén is van abban valami, hogy a szép szó értéke és értéke mindig az, ha a tettek mezején is hasonló szép cselekedetek követik. Rövidebben és kerekdedebben kimondva: úgy szép a szó, ha a szép cselekedetekkel együtt jár.

Igazán, hogy fatum a politikai pártok egy részére nézve ez az axióma, mivel hogy álláspontjuk a cselekedetet tiltja és csak a beszédet engedi meg. A függetlenségi párt politikai hitvallása például, akár a nazarénusoké. A nazarénusok ugyanis igen jó hazafiak, de biz ő miattuk török, tatár elpusztíthatná az országot, mert hitvallásuk tiltja a fegyverfogást, hanem azért igen szépen meg vannak abban az országban, a melyet mások védelmeznek meg a számukra. A függetlenségieknek is politikai hitvallásuk tiltja, hogy a kormánynak, amely bizalmukat nem bírja, ne szavazzanak meg semmi adót, hanem azért amaz üdvös intézkedéseket, melyeket a kormány az adóból hoz létre, nem csak élvezik, de követelik is; hozzáútnak a terített asztalhoz, mint a konyhára soha semmi sem áldozó férj, de amelyet fenntart és élelemmel ellát a szorgos, a dolgozó, a szorgalmas feleség. És ki követelőbb vajjon, mint az ilyen férj; ki válogatósabb, ki turkál jobban az ételekben, ki szidja jobban, de sőt kitelik tőle, hogy meg is ütlegeli a feleségét.

Mondom, nagy baj a függetlenségi pártra nézve, őt, a tettek terén megbénító ez a politikai hitvallás, mert valóban nem vagyunk tisztában vele: csak bes élni tud e, avagy tudna talán tenni is? Análkább nem vagyunk vele tisztában, mert nem volt még egyetlen egy momentum, már t. i. ahol a haza áldozatot kívánt, hogy a függetlenségi párt ne ellene beszélt volna, de sőt, ahányszor még a haza áldozatot kívánt, mivel, hogy minden áldozat zsebkérdés is, tehát, hogy föl ne használta volna az alkalmat és ne igyekezett volna izgatni az országot az áldozat hozatala ellen. Ez az izgatás pedig, még csak nem is mesterség, mert a zsebkérdés érzékeny oldala édes mindnyájunknak, és soha könnyebben meg nem nyugtathatja a hazafi az ő lelkiismeretét, mintha azért vonja meg az áldozatot a haza oltárától, mivel hogy az hazafiatlanság (!!) és a hazának nem csak hogy hasznára nincs, de sőt kárára van! Nos hát az ily áldozat hozatalok ellen agitálni, pláne hazafiság címen, bizonyos hazafias érzelmekre nézve igen megnyerően és érzékenyen szokott hatni s kívált ha szép magyar nadrágban jár valaki, lehetetlen, hogy készséggel hordozza ezt az igazságtalanul rá rótt terhet!

Nos hát, amint a jelekből ítélni lehet, az eféle hazafiságra tér fog nyilni ismét. A bécsi lapok legalább tudni akarják, hogy a kvóta emelve lesz, de aki a sorok közt olvasni tud, ezt körülbelül kiolvas-

hatja s így aligba követünk el indiskréciót, ha Magyarország összes lakosságával szemben ezt olvassok ki mi is. És ha most Biela üstökös békességben elvonult is, azért még nem következik, hogy nem fog elveszni a világ!

Áldozatról van szó! Ismét zsebkérdés! Várjuk a hazafias harsonák megszólalását, egy ily kínálkozó alkalom elszalasztása sok szép beszédűl megfosztaná az országot!

És most eszünkbe jut egy asszonyosság, aki mindig rettentően olcsón vesz, mert az a szokása, hogy a jóhírű tüzletekben először kiveszekezi magát: hogy ez mégis csak borzasztó egy lelketlenség ily drágára tartani valamit, hogy az ember nem képes venni, stb. Mikor aztán a kereskedők, akik már ismerik, azzal szabadulnak meg, hogy azt kérdik tőle: „Nem éri meg nagyságnak?” „Bizony nem nekem.” „Tehát ne méltóztassék megvenni.” „Nem is veszem én” — És ezzel megy veszekedni tovább. Végre megakad a legolcsóbbnál és a legrosszabbnál, ahol igaz, hogy fél áron vesz, de az is igaz, hogy negyedrésze értékét.

Hát most már itt is az a kérdés, megéri-e azt a 3, 4 vagy 5% kvótaemelés a kiegyezésünk Ausztriával. Találunk e a szomszédok közt valahol olyan félre, a ki a mi érdekeink tekintetéből olcsóbban is adhatná. Angol, francia, német, olasz, stb. vállalkozik-e rá, hogy a mi ügyünket a maga ügyének, a mi védelmünket a maga önvédelmének a mi veszedelmünket a maga veszedelmének tekintve, magát egy szív és léleknek érezze velünk, mivel hogy nekünk egy ily támaszra szükségünk van. Hát aki egy ily szomszédra talál és aki olcsóbban adja, ám menjen ahhoz vásárolni. De mi már csak itt maradunk, mert minket 32 évi tapasztalás arról győzött meg, hogy ha bár ez adja is legdrágábban, a mi érdekeinknek ez felel meg legjobban. Huzzuk a szíjjat a meddig lehetett. de most, amikor bizonyosak vagyunk benne, hogy ha még jobban huzzuk, akkor szakad, — hát föl hagyunk a még erősebb húzással.

Beismerjük, hogy hazafias (!) beszédek tartására cikkelyek irására, régen nem volt szebb alkalom ennél. Nem tehetünk róla, hogy nekünk beszéd helyett tenni és üres frázisok helyett fizetnünk kell. Hogy se okosabbak, se jobb hazafiak nem vagyunk, ez már a mi hibánk és sajna, hogy azok, akik okosabbak is, meg jobbak is, egy kis töredéket kivéve, még sem igen kellenek a nemzetnek.

A Petőfi-háznak.

Torontálmegyében serényen folynak a gyűjtések a Petőfi-ház céljaira s mi jóleső örömmel jelenthetjük, hogy nemcsak a magyarajku lakosság adakozik szívesen a nemes célra, de szerb és német polgártársaink is szívesen járulnak hozzá filléreikkel, hogy a legnagyobb magyar költő emlékének méltóan áldozhassunk. Legújában a kikindai járás agilis főbírája, Gró b Béla küldte be a gyűjtés eredményét, mely összesen 141 frt és 5 krt tesz ki. Ime a részletes kimutatás:

Basahid községben.

Dr. Róth Samu 50 kr, Kasztory Antal 50 kr, Bánffy Gyula 50 kr, Constantin József 50 kr, Krausz Lipót 50 kr, Hanel Géza 50 kr, Krausz Hermann 50 kr, Iritz Jozefin 30 kr, Perisity István 50 kr, Krausz Hermann 15 kr, Trifunác Emilia 30 kr, Pásity Katica 50 kr, Stankovics

Jóca 30 kr, Baisev Lyubomir 40 kr, Sporer N. 20 kr, Krausz Lipót 20 kr, Weinstein Henrik 20 kr, Kuhn Mihály 25 kr, Miolszki Jóca 50 kr, Iritz Mátvás 15 kr, Basahid község mint testület 2 frt 50 kr, Popov Arzén 20 kr, Litricsin Aca 10 kr, Gruity Sándor 10 kr, Csollak Dina 10 kr, Mikalacski Sándor 10 kr, Felbab Lása 10 kr, Walter 10 kr, Stevanov Mladen 10 kr, Litricsin Steva 10 kr, Felbab Misa 10 kr, Bramtov Zsiva 10 kr, Szaravolacz Szeja 10 kr, Bakity Steva 10 kr, Knezsevics Lása 10 kr, Gruity Milán 10 kr, Zsigity Iván 10 kr, Panity Vása 10 kr, Basahid mint testület 2 frt 50 kr. Összesen 14 frt 25 kr.

Bocsár községben.

Kerekes József 10 kr, Péterfy Antal 15 kr, Friczkó Géza 10 kr, Sváb András 5 kr, Bálint György 10 kr, Kumber Péter 10 kr, Montag Adolf 10 kr, Szántó Miklós 10 kr, Losonszky Szaniszló 10 kr, Barbier Louis 10 kr, Kolling Kapisztrán János 10 kr, Losonszky Milán 10 kr, Müller Sándor 10 kr, Brenner István 20 kr, Krausz Ede 10 kr, Kolling János 20 kr, Jacob N. 20 kr, Huber Ferenc 10 kr, Mayer Johann 20 kr, Holing János 10 kr, Lorancsity Milan 10 kr, Nothof Jakab 10 kr, Flicke Johann 10 kr, Gráf János 10 kr, Hirsch Engelbert 20 krajcár, Müller Sándor 10 kr, Aengstermacher Barnabás 10 kr, dr. Grünwald 30 kr, Bocsár mint testület 2 frt, Nagy Farkas 10 kr, Király Piroška 5 kr, Sperling Bálint 8 kr, Adai Arabella 10 kr, Mensikov Bazil 5 kr, Horvát Gergely 12 kr, Sontag Péter 10 kr, Lacher Hansz 5 kr, Schönhausz János 5 kr, Dreispitzer Joachim 10 kr, Müller Sándor 10 kr. Összesen 6 frt 80 kr.

M-Padé községben.

Fenyves Pál 50 kr, Halbrohr Dezső 1frt, Kántor József 50 kr, Manheim Simon 1 frt, Rosenbaum Adolf 50 kr, Beck Benjamin 50 kr, Fonyó István 50 kr, Vuits Endre 50 kr, Krämer Mihály 1 frt, Varga István 50 kr, Helebrandt L. 50 kr, Tauber Ottó 2 frt, Reiner Dávid 1 frt, Hübchen Jakab 50 kr, Tóth Mátvás 10 kr, Hirschenhamer Illés 50 kr, Kampf Albert 20 kr. Összesen 11 frt 30 kr.

Mokrin községben.

Szuvajdzsin Milán 50 kr, Szuvajdzsin Nika 30 kr, Kovács Sándor 50 kr, Freund Bernát 30 kr, Schieszer Mátvás 50 kr, Budurin Vasza 30 kr, Kirty Lyuba 30 kr, Müller Simon 50 kr, Hegedüs Ferenc 50 kr, Lázár Miklós 50 kr, Domba László 1 frt, Janity Luka 20 kr, Kleisz János 50 kr, Löwi Adolf 50 kr, Randl Ferencné 20 kr, dr. Kohn 2 frt, Koveindl József 50 kr, Franz János 50 kr, Kurtz József 50 kr, Marquis Bernát 50 kr, Kreuter Márton 50 kr. Összesen 11 frt 10 kr.

Nákófalva községben.

Fischer János 50 kr, Kemper Péter 10 kr, Schirmann Ferenc 10 kr, Kemper Péter 10 kr, Heidenfelder Péter 10 kr, Fischer Péter 10 kr, Erndt Péter 25 kr, Burg Jakab 30 kr, Fischer Miklós 20 kr, Hillier János 10 kr, D. f. f. Miklós 30 kr, Hunyár Gusztáv 30 kr, Deffert Gáspár 50 kr, Huhn Károly 50 kr, Scheidt Ferenc 40 kr, Agh János 50 kr, Schreiner Ferenc 10 kr, Fischer Miklós 10 kr, Heinrich Kristóf 10 kr, Marx Péter 5 kr, Kahlesz Ferenc 10 kr, Kahlesz Bernát 5 kr, Kemper Miklós 5 kr, Kemper Henrik 8 kr, Anton Károly 5 kr, Schirmann Péter 5 kr, Kahlesz Ferenc 10 kr, Blaszmann Péter 20 kr, Blaszmann Miklós 10 kr, Kahlesz József 5 kr, Heinrich József 10 kr, Penz Gáspár 5 kr, Blatte János 10 kr, Schirmann Mihály 10 kr, Heidenfelder Péter 10 kr, Merdesacker Péter 8 kr, Kemper Erzsébet 7 kr, Teppert Ferenc 10 kr, Nikelsz Antal 5 kr, Fuchs Péter 10 kr, Wagner József 5 kr, Fosz Ferenc 5 kr, Weber Antal 10 kr, Weber Péter 10 kr, Heinrich Miklós 5 kr, Küchel Péter 5 kr, Salz Anna 5 kr, Schork János 5 kr, Küchel Antal 10 kr, Fuchs János 5 kr, Oppelz Péter 7 kr, Seiler Miklós 30 kr, Mesterházy Sándor 10 kr, Kemper János 10 kr, Weiler András 20 kr, Wagner Ferenc 10 kr, Egy ismeretlen 15 kr, Holzinger Lajos 50 kr, Kemper Károly 10 kr, Haraszthy Sarolta 30 kr, Taty Henrik 10 kr. Összesen 9 frt 10 kr.

Szaján községben.

Pitkó Béla 5 kr, Kabók János 10 kr, Egető János 10 kr, Takács Antal 20 kr, Setét György 5 kr, Kovács Márton 50 kr, Kormányos

A hivatalos melléklet nélkül.

HIREK.

Tájékoztató.

November 20. Közig. bizottság.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

— **Az ügyvédek köréből.** A temesvári ügyvédi kamara közölte, hogy dr. Pollák Gyula ügyvéd Perlasz székhelyrel a kamara lajstromába felvételre.

— **Halálozás.** Lugosról írják, hogy Bárdossy Emil m. kir. állami anyakönyvi felügyelő f. hó 13-án, 42 éves korában, hirtelen elhunyt. A megboldogult a kilenvenes évek elején Temes vármegye aljegyzője, utóbb temesvár belvárosi rendőrkapitány volt és öt év előtt nőül vette Temesvárott Nechvalsky József cs. és kir. altábornagy leányát, Irmát.

— **Az első hó.** Az a kevés ember, ki nem szorongott ma a végtárgyalási teremben — mert vannak még emberek, kik nem járnak el a négy nap óta folyó végtárgyalásra — hát ez a néhány ember ma gyönyörrel szemlélhette 9 óra után, mint szállnak lefelé a fehér hópelyhek. Fájdalom, nem sokáig tartott az ő fehérségük, mert érintvén ezt a mi nyomorúságos sárgolyóbisunkat, a ragyogó hóból szintén csunya sár lett. Az égi hatalom pedig ráunván erre a meddő munkára, rövid fél óra múlva beállította a havazást. Ez az első hó története.

— **Az ajánlott levelek.** A kereskedelmi miniszternek nagy a panasa, a miért nálunk még mindig annyi az ajánlott levél. Európa nyugati államaiban a leveleknek csak két százalékát küldik ajánlottan, nálunk csaknem négyszer ennyit, sőt a hivatalok ötször ennyit is. A miniszter azt tartja, hogy a rég mult időben ez szükséges lehetett, de ma már a közönséges leveleket is akkora gondal kezelik, hogy nem igen veszhetik el egy sem. Ezért a belügyminiszter arra utasítja a hatóságokat, hogy csak azokat a leveleket adják föl ajánlottan a postára, a melyekben vagy pótolhatatlan okiratok vannak, vagy határidő kitűzéséről van szó.

— **Kazánvizsga.** A nagybecskereki gőzgépezők és kazánfűtők vizsgáló bizottsága folyó évi december hó 4 én délelőtt 10 órakor, a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatalnál képesítő vizsgálatot tart. A vizsgálatra jelentkezni lehet a kitűzött napon délelőtt 9 óráig a fent nevezett hivatalnál.

— **Ápolónői tanfolyam.** A magyar vöröskereszt-egylet hivatászerű betegápolónők kiképzése céljából az 1900. év elején a tulajdonát képező Erzsébet-kórházban új, hat havi tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 11 helyre pályázhatik minden kifogástalan erkölcsű nő 20—40 év között, a ki kellő minősítéssel bír és ezen életpályára szabad akarattal, erkölcsi jobb meggyőződésből lép. A folyamodványok akár közvetlenül, akár a főkegyesületek útján legkésőbb folyó évi december hó 15-éig terjesztendők be az egyleti igazgatósághoz (Budapest IV. Kecskeméti-utca 5 sz.) és azokhoz becsatolandók: a) keresztlevél, illetve anyakönyvi kivonat, b) ha az illető kiskorú, vagy férjzett, beleegyezése a férjnek, szülőknek vagy gyámnak, c) erkölcsi bizonyítvány, d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul beszélni, írni és olvasni tud és kellő felfogási képességgel bír, e) hatósági bizonyítvány a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásairól, f) egészségi és himlőoltási bizonyítvány. A tanfolyam díjmentes és az abban résztvevők lekötelezik magukat, hogy legalább öt évig maradnak az egyesület szolgálatában. Közlebbi feltételek az igazgatóságnál tudhatók meg.

— **Nagy jótékony sorsjáték a Budapesti Poliklinika javára.** A közönség elé azon ritka alkalom nyílik, hogy kicsiny összeggel áldozhat a jótékony oltárán, s amellet megnyitja ön-maga előtt Fortuna iatennaszony arannyal telt bőségzaruját. A Budapesti Poliklinika javára rendezett jótékonycélú sorsjáték nemcsak arra törekszik, hogy az egyesület nemes jótékony céljait szolgálja, de egyuttal a játék olyan esélyeit nyújtja a résztvevőknek, aminőhöz hasonlókat semmiféle hasonló vállalat eddig nem nyújthatott. A sorsjáték, melynek hat húzása 1900. január 4-től — márc 6-ikáig megtörténik — egy 100.000 koronás s 5, egyenként 20.000 koronás főnyereményt, azonfelül még nagyszámu 5000 koronáig terjedő kisebb nyereményeket tartalmaz. A legnagyobb lehetséges nyeremény azonban 200.000 koronára rug, mint hogy az összes sorsjegyek, még a már kihuzottak is, résztvesznek az összes húzásokban, minek következtében, ha a szerencse kedvez, meg lehet tenni egy sorsjeggyel mind a hat főnyereményt.

János 10 kr, Keszek Imre 5 kr, Tapasztó Antal 5 kr, Tóth Péter 10 kr, Karmans Tamás 10 kr, Zombori Pál 10 kr, Kormányos András 10 kr, Bezdán Imre 10 kr, Bumford Imre 10 kr, Barsi András 10 kr, Takács Pál 20 kr, Hajnal Márton 10 kr, Budai János 20 kr, Holács János 20 kr, Varga Tóth András 10 kr, Pitkó Béla 5 kr, Setét György 10 kr, Brummer Adolf 5 kr, Tapasztó Antal 5 kr, Palatinus János 10 kr, Angyal Sándor 10 kr, Pitkó Béla 5 kr, Bumford Ferenc 5 kr, Brummer Riza 15 kr, Brummer Adolf 10 kr, Setét György 5 kr, Löwy Márton 10 kr, Bumford János 10 kr, Bumford Pál 5 kr, Nagy Vilmos 35 kr, Govrik Sándor 20 kr, Dvorzsák Anna 20 kr, Marczinka Teréz 10 kr, Brummer Julia 10 kr, Brummer Leontin 10 kr, Quozó Mihály 10 kr, Baranyi Rozál 10 kr, Labadi Pál 10 kr, Hallai Lajos 10 kr, Hallai Sándor 10 kr, Simon Mihály 10 kr, Mandán István 10 kr, Csömöre János 10 kr, Potloka Pál 10 kr, Masa Antal 10 kr, Matuska Tamás 10 kr, Szöllösi Péter 10 kr, Varga János 10 kr, Egető Jakab 10 kr, Sipos János 10 kr, Török István 10 kr, Kéri István 10 kr, Setét János 10 kr. Összesen 6 frt 85 kr.

Szerb-Padé községben.

Jovánovits György 2 frt, Brancsics Jóca 25 kr, Szabó Gábor 50 kr, Terrin György 10 kr, Pechó András 50 kr, Stankov Milos 50 kr, Rigvicski Miláné 50 kr, Henne Károly 20 kr, Klein Simon 20 kr, Herresbacher József 20 kr, Burg Gábor 5 kr, Epstein Henrik 20 kr, Funk 10 kr, Henne 10 kr, Róth 15 kr, Gottschling Frigyes 50 kr, Belicsák György 50 kr, Popov Rada 20 kr, dr. Flesch János 1 frt, Ispánovics Ferenc 20 kr, N. N. 30 kr, Gálos őrmester 50 kr, Beslis Dusan 50 kr, N. N. 30 kr, N. N. 50 kr, Radóczy Aladár 50 kr, Vuits Endre 20 kr, Kamp Albert 50 kr, N. N. 50 kr, Hellebrandt Lajos 50 kr. Összesen 12 frt 45 kr.

T. Hegyes községben.

Dr. Popper Sándor 50 kr, Grezló Gyula 50 kr, Malonyay János 20 kr, Klobucharich Károly 50 kr, N. N. 20 kr, N. N. 20 kr, Tésity Iván 50 kr, Klobucharich Károly 20 kr, Malonyay János 20 kr, Momirov Jóca 10 kr, Mirkony Vászta 50 kr, Alexity Gyera 50 kr, Bajkin Milan 20 kr, Karabas Jóca 20 kr, Pavlov Maxa 20 kr, Koman Dusan 10 kr, Markov Gyera 50 kr, Gyogyev Szvetozár 20 kr, Klobucharich Béla 10 krajcár. Összesen 15 frt 60 kr.

Topolya község.

Frankó Vilma 50 kr, Huhn Mihály öreg 50 kr, Deffert Miklós 25 kr, Schwarz Lenhardt 10 kr, Mettler János 20 kr, Loch Károly 10 kr, Titz János 50 kr, Preszler János 10 kr, Szili Ferenc 5 kr, Villár Antal 10 kr, Bogner János 20 kr, Bogner Mihály 10 kr, Topolya mint erkölcsi testület 3 frt, Pojtinger Albert 25 kr, Bogner János 20 kr, Villár Antal 10 kr, Bogner Mihály 10 kr, Loch Károly 20 kr, Buschbacher Károly 15 kr, Huhn Mihály 15 kr, Schwarz Lenhardt 10 kr, Villár Magdolna 10 kr, Huhn Helena 10 kr, Lakatos János 10 kr, Lakatos Örsze 5 kr, Fejér Ferenc 20 kr, Kovács Mihály 10 kr, Kanász István 5 kr, Mettler János 30 kr, Schwarz Lenhardt 10 kr, Preszler János 10 kr, Viilar Antal 20 kr, Loch Károly 10 kr, Szili Ferenc 5 kr, Bogner Mihály 10 kr, Bogner János 20 kr, Dipung Ferenc 10 kr, Huhn Helena 10 kr, Szépfy Zoltán 1 frt, Szépfy Iona 1 frt. Összesen 11 forint.

Nagy-Bikács községben.

Paal János 25 frt, Weinstein Henrik 1 frt, Sztóják János 2 frt 50 kr, Muschong Miklós 2 frt 50 kr, Juhász József 20 kr, Rényi Daniel 20 kr, Kovalik János 20 kr, Kastory Antal 1 frt, Kovács Erelka 50 kr, Sporer Daniel 10 kr, Bizony Gyula 50 kr, Peitl János 50 kr, Berger Kálmán 50 kr, Kikindai Béla 1 frt, Fasbinder János 50 kr, Testyánszky Imre 50 kr, Braun Hermann 1 frt, Augner István János 1 frt, Indrikovits testvérek 1 frt, Hajnali Adám 50 kr, Hoffmann Rokus 50 kr, Hoffmann Anna 50 kr, Marschall Mihály 5 kr, Kátay István 5 kr, Wach János 30 kr, Binder Mari 10 kr, Binder Dominik 10 kr, Jakob Kristóf 20 kr, Jakob Anna 10 kr. Összesen 42 frt 60 kr.

Mindösszesen 141 frt 5 kr., mely összeg rendeltetési helyére való juttatás végett a tekintetes alispáni hivatalhoz beküldetett.

Grób Béla s. k.

főszolgabíró,
mint a jár. gyűjtő-bizottság elnöke.

Az olasz trónbeszéd, amelyet Umberto király tegnap olvasott fel, azt mondja, hogy nem jelent be munkaprogramot. Hanem azért — mondja a trónbeszéd — elő fognak terjesztetni bizonyos rendszabályok a kényszerlakhely megszüntetéséről és némely a törvények módosításáról. Majd konstatálja, hogy Olaszország viszonya az idegen hatalmasságokhoz kitűnő. Az országot egy oldalról sem fenyegeti veszély.

A nyerő kívánságára a nyereményeket 20% levonásával készpénzben kifizetik. A sorsjegy — mely minden rendes elárusítónál kapható, — csak 1 koronába (50 kr.) kerül.

— **A diskrét szolgál.** A brüsszeli rendőrbíró-ság előtt jelenleg egy igen mulatságos hamis-tanuzási pör folyik. A pör ugy keletkezett, hogy egy előkelő szálloda tulajdonosa ellen neje válópert indított.

A szállodás azt állítja, hogy négy tanu hamis vallomást tett a neje és Zizi orvos között fennálló viszonyról.

A tárgyalás folyamán egy fiatal 18 éves házi szolgál is ki lett hallgatva, mint tanu. Ez azt vallotta, hogy ő Zizi doktor megbízásából többször vásárolt virágcsokrokat, a melyeket azután, mint a doktor ajándékát, a szállodás nejének kellett átadnia.

Egy napon ismét virágokat vitt a doktor megbízásából s azokat az első emeleten levő szalonba akarta felvinni, hol az orvos és a szállodás neje zongoráztak.

„Nem akarván indiskrét lenni, mivel tudomásom volt a házban szállongó hirekről, előbb“ . . .

Itt a szolgál meghökkenve elhallgatott, az elnök azonban tovább faggatta:

— Mit csinált tehát, hogy ne kövessen el indiskréción?

„Benéztem előbb a kulcslyukon, mielőtt kopogtam volna“ . . .

A közönség falrengető kacajra tört, midőn a nyilatkozatot hallotta. Az elnök azonban mindent akart tudni:

— Es mit látott?

„Láttam a gazdám nejét zongorázni, a doktor ur pedig a lábainál ült s a fejét az asszonyom térdeire hajtvá, mandolinon kísérte a játékokat“ . . .

TÖRVÉNYSZÉK.

A hamis diplomák hőse.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, november 16.

Ma délben befejezte a törvénytörvények okirat-hamisítás és becsületértékek ügyének tárgyalását a délután következik Farnady másik ügye, a diplomahamisítás.

A tegnap és illetve mai kihallgatások eredménye a következő:

Kluge mérnök pótlólag nyilatkozik az 1895-iki vizről s hiteles számadatok alapján vallja, hogy a belvizterület 370 holdjából 213 hold víz alatt állt.

Dr. Kis János.

Elmondja, hogy 18 év előtt több ügyben képviselte Löwit, ki 1000 frtal maradt neki adósa. Polgári pert indított ellene, Löwi azonban viszont őt pörölte be, a miért állítólag nem számolt el 1300 frtjával. Kis erre ezt az összeget deponálta a törvénytörvényeknél, noha nem tartozott vele s a megejtett vizsgálat tényleg ezt bizonyította is be, egyben ő visszakarta a letétbe helyezett 1300 frtot.

Attér a Löwi adójára, amit Farnady annak idején el is referált, 521 frtot hozván javaslatba. Talapkovics pénzügyigazgató később értesítette, hogy Löwi adója meg van hamisítva, hívja össze újból a bizottságot az adó újabb megállapítása végett. A bizottság mindent a kincstári képviselő javaslatára tárgyalt. A mi leginkább meggyőzött bennünket — ugymond — a hamisításról, az a vallomási iv volt. A kincstári képviselő ugyanis felmutatta az ivatek, melyek utesen is be voltak terjesztve, ha az adózó nem irta oda a bevallását. Farnady itt is az adóbevallási ivre ráirta a hamisított összeget, még pedig 121 frt 90 krt. Hogy pedig a számítás klappoljon, hát Löwivel bevallattak 1219 frt jövedelmet. Ez annál inkább gyanus volt, mert 121 frt 90 kr. tiz százaléka neki. Mondott volna Löwi kerekszámot, így azonban krajcárra jön ki az adó. Természetesen tudták, hogy 521 frt 90 kr. lesz a megállapítás s ha az ő számot kivakarják, helyébe könnyen lehet írni az 1 et. Kétségtelen azonban, hogy 521 frt 90 krtban állapítottuk meg az adót, ami az 1896—98. évre 20.876 frtnyi bér után járó 5219 frtnyi tiszta jövedelem 10

százalékának felel meg. Ezt én, Rózsa Ignác, Popovics Szilárd és Sántha Ernő külön-külön bevezettük. Az 5. szám mindenütt ki van vakarva s helyébe az 1. írva.

Végül kijelenti, hogy 20 évi praxisában az általa vezetett lajstromokban nem fordult elő vakarás.

Ügyész: Ugy tünt föl előttem a dolog, mintha az 521 frt bejegyzésére csakis következtetés után jött volna.

Dr. Kis: Mi Löwit a 25%-ot véve alapul, ennek 10% ával adóztattuk meg s emlékeztem a 20 ezer forintra, mint a minnek nem felelhet meg csak 121 frt.

Ügyész: Láttá-e a bevallási ívet?

Dr. Kis: Nem.

— Bir-e Löwi tudomással róla, hogy miképpen történik az adókövetés?

— Valószínűleg, mert a saját ügyében ő szokott feljárni.

— Ismerte-e Farnadyt közelebbről? Szerényen élt-e, vagy nagy lábon?

— Ezekre nem fordítottam gondot, mert társadalmi téren nem érintkeztem. Agglegény vagyok s így nem igen járok családos házba. (Derűtségg.)

Kövér: Nem tapasztalta-e, hogy Löwi és Farnady talán érintkeztek?

— Nem.

Ügyész: Az 521 frt adóra ön következtetés után jutott?

Kis: Igen.

— 121 frtot nem tehetett ki az adó?

— Nem. Legalább 4 500 frtot.

A védők kérdésére dr. Kis hosszasán elmondja az eleméri zendülés végtárgyalását, a mikor mint hivatalból kirendelt védő szerepelt. Ekkor történt ugyanis, hogy dr. Kis felhozta azt, hogy Löwi nem fizetett elég adót, ami a népben növelte az elégedetlenséget. Dr. Góth kir. ügyész ebből kifolyólag emelt vádat Löwi ellen.

Elnök: Beleegyeznek-e, hogy Löwi becsületsértési panasza is ma tárgyalassék?

Kis: Igen.

Nagy védő: Nem becsületsértésről van itt szó, hanem a 471. § ba ütköző hivatalos hatálommal való visszaélése. Kéri, hogy a bűnvádó eljárás megindíttassék.

Ügyész: Ha a törvényszék elhatározza, hogy ezen feljelentés nem tartozik ezen bűnper keretébe s ha felfüggesztik a kir. tábla végzését, akkor megfelelő indítványt tesz. Különben egyszerű becsületsértésről van szó, itt nem képviseli a vádat, melyhez az ügyésznek semmi köze.

Löwi a vádindítványt magáévá teszi, nem kívánja, hogy együttesen tárgyalják.

Ezután folytatják Kis kihallgatását, kinek türelmét Nagy Dezső és Reiniger kemény próbára teszik.

Kis ismételt hivatkozik a fentebb mondottakra, különösen hangsúlyozván, hogy a közérdek úgy kívánta, hogy Löwit magasabban megadóztassék, de meg a bizottság gazda-tagjai is azt állították, hogy Löwinek jó termése volt.

Reinigernek azon állítását, hogy Kisnek 10,000 frtnyi betáblázott követelése volna, mely után tökekamat adót nem fizet, a leghatározottabban tagadja s fentartja azon állítását, hogy a kincstár képviselője (Farnady) más javaslatot tett és mást irt be a jegyzőkönyvbe.

A tárgyalást este 7 órakor mára halasztotta az elnök.

Rózsa Ignác.

Határozottan emlékszik, hogy Löwi adóját 521 frt 90 krban állapították meg, amit a kincstári előadó hozott javaslatba.

— A fegyelmi vizsgálaton nem emlékezett erre.

— Akkor nem, de most rájöttem.

Dr. Nagy: Beszéltek maguk bizottsági tagok erről?

— Hogyne, négy év óta beszélünk.

Elmondja ezután Rózsa, hogy mikor Farnady hazajött szabadságáról, ő figyelmeztette a fegyelmi eljárásra. Farnady ekkor elsápadt és leroskadt a karosszékre, a hol másfél óra hosszáig gondolataiba mélyedve ült.

Popovics Szilárd.

A névjegyzéket vezette, a mit közszemlére szoktak kifüggeszteni. Hasonlóképpen írja le az eljárást, mint a többiek, arra azonban nem emlékszik, hogy Farnady mennyit hozott javaslatba s mennyit irt ő maga be.

— Mért irták azt, hogy itt hamisítás van?

— Mert meg voltunk győződve róla. Nem egyezett ugyanis Farnadynak a javaslata és a bevallási ivre jegyzett összege.

Dr. Reiniger: Ha a búzát elviszi a víz s utána muhart, meg kölest vetnek be, meri ön állítani, hogy ez hasznot hoz a gazdának?

— Merem, mert úgy van.

— Kívánom önnek, hogy a búzáját vigye el mindig a víz s legyen ilyen haszna. (Derűtségg.)

Elnök: A kívánások nem tartoznak ide.

Sántha Ernő.

Pénzügyi fogalmazó, 1896-ban jegyzője volt az adókövető bizottságnak. Nem emlékszik rá, hogy Farnady milyen javaslatot tett. Az ülés bevégeztével a bizottsági tagok eltávoztak s neki hagyták összesítésre az aktákat. Ezt a szerint végezte, a mint ráért. Az iratok tanu őrizetere voltak bizva. Ugy emlékszik, hogy a bizottsági előadó említette, hogy neki is van kulcsa.

— Ha ön összegezte a lajstromokat, hogy nem ötlött szemébe a vakarás?

— Siettem és valószínűleg kikerülte a figyelmemet.

— Az eleméri lajstromot aznap összegezte, vagy később?

Nem emlékszem. Volt rá hasonló eset, hogy elhalasztottam.

— Ha hibát követnek el, hogy korigálják?

— Keresztül huzzuk és fölibe írjuk, de nem vakarunk.

— Jelen volt-e a tárgyaláson Löwi?

— Nem emlékszem.

— A szekrény kulcsa hol volt?

— Allandóan nálam.

Kövér: Milyen volt az a zár, hol az iratokat őrizték?

— A lehető legrimitivebb.

Dr. Nagy: Láttá-e valahol, irodában, vagy bárhol Löwit Farnadyval érintkezni?

— Soha.

TÁVIRATOK.

A delegációk.

Budapest, nov. 16 (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tegnapi koronatanács a delegációk összehívásának napját e hó 30 árára tűzte ki.

Koronatanács.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Elterjedt hírek szerint a tegnapi délután tartott koronatanács 345 százalékos kvótában állapodott meg.

A pénzügyi bizottságból.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A pénzügyi bizottság ülésén Komjáthy Béla felszólalt, hogy addig ne tartsanak ülést, míg a kvótakérdés el nincs döntve, mivel anélkül ugye se fogják tárgyalni a költségvetést. A bizottság elhatározta, hogy üléseit addigra elhalasztja.

A mocsai ítélet.

Budapest, nov. 16 (A „Torontál“ ered. táv.) Komáromból jelentik: A mocsai ügyben ma délelőtt 11 órakor kihirdették az ítéletet. Molnár Gedeon számvevő negyedfélelvé Szabó Kálmán szolgabíró három évi. Göbel Lajos jegyző egy évi börtönre, Czunyi József bíró négy havi fogházra ítéltettek.

Nagy hajóégés.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ eredeti táv.) Londonból jelentik: Az északi tengeren a „Patria“ hamburg—amerikai gőzös elégett. A hajón levő 150 utast megmentette a „Ceres“ orosz gőzös. A kapitány és a legénység a hajón maradt, remélvén, hogy partot ér.

Tűz.

Budapest, nov. 16. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik: A pozsonyi kábelgyár penzingeri fiókjában tűz támadt. A kár 80 ezer forintot meghalad.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. november 16.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr.		kilós	100 kilogr.	
		ár	frtől		ár	frtől
Bánsági	6	76	7.65	7.70	80	8.10
Tiszavidéki	„	76	7.65	7.75	80	8.15
Pestvidéki	„	76	7.60	7.70	80	8.10
Bácskai	„	76	7.80	7.95	80	0.

Roza	uj	elsőrendű	kilós	
			ár	frtől
„	„	„	70-72	6.25
„	„	„	—	6.10
„	„	„	—	6.20
„	„	„	60-62	5.90
„	„	„	62-64	5.65
„	„	„	64-66	6.40
„	„	„	39-41	5.35
„	„	„	—	5.20
„	„	„	—	0.-

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó; az árak 5 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza 1900. áprilisra	8.09—8.10
Buza 1900. szept-re	8.10—8.11
Rozs áprilisra	6.58—6.59
Zab áprilisra	5.13—5.14
Tengeri 1900 májusra	4.96—4.97

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Pancsováról: este 6 óra 09 p.
„ (Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.
Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.
Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 37 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zsombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 07 p.
„ (Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.
Antalfalvára: este 6 óra 40 p.
Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; délután 5 óra 30 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

VASUT-ÜGY.

163.325. F. IV.-99.

Magy. kir. államasutak.

A m. kir. államasutak igazgatósága folyó évben is intézkedett, hogy az új termésű morzsolt tengeri, akár zsákokban, akár ömlesztett (à la rinfuda) állapotban adatik fel, f. évi október hó 25 től kezdve mint az előző években, visszavonásig, azonban legkésőbb jövő évi február hó végéig, minden egyéb kocsiakományt képező áru és gabonaszállítmány előtt első sorban rakassék a kocsiába és szállíttassék el.

Budapest, 1899. október 21.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

VASUT-ÜGYEK.

72726. sz. II-1899. Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Debreczenben.

Pályázati hirdetmény.

Az 1900., illetőleg további két évre szükség pályafentartási faanyagokat szerződésileg biztosítani óhajtván, szállításuk végett nyilvános pályázatot hirdetünk.

A jövő 1900. évben az alábbi mennyiségre lesz szükség:

- 41-3 m³ jegenyefenyő deszka,
- 39-0 " szétmetszetlen fenyő-deszka,
- 35-0 " vágott erdei fenyőfa,
- 217-0 " faragott fenyőfa,
- 435-0 " faragott tölgyfa,
- 30000 fm. vágott fenyőléc,
- 32-5 m³ fenyőfa-palló,
- 92-5 " tölgyfa "
- 28-5 " tölgy szálfá,
- 11-0 " fenyő szálfá.

Ajánlatok alulírott üzletvezetőség I. általános osztályához f. évi november hó 30-án déli 12 óráig beterjesztendők, az 5%₀ bánatpénz pedig f. évi november 29-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál teendő. A részletes feltételek, nemkülönben az ajánlat-tételre szolgáló űrlapok, valamint a méretjegyzékek alulírott üzletvezetőség I. általános osztályában megszerezhetők és valamennyi üzletvezetőnél megtekinthetők. A 122291/96. sz. általános és 136719/92 sz. különleges szállítási feltételek szintén fenti hivataloknál megtekinthetők és a budapesti nyomtatványtárnál (Andrássy ut 73/75) a vételár 25 kr., illetve 15 kr. lefizetése mellett megszerezhetők, postán való küldése esetére postaköltség fejében 10 kr. melléklendő. Debreczen, 1899. október hó.

Az üzletvezetőség.

144.765/99. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

(Pírszén (Coaks) szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1900. évi január hó 1-től számítandólag egy, illetőleg három éven át évenként mintegy

- 600 tonna vontatási és
- 280 tonna műhelyi célokra szolgáló kocka pírshén és
- 250 tonna műhelyi célokra szolgáló darabos pírshén

szükségletét biztosítani óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok az 1899. évi november hó 18-ig beterjesztendők, a bánatpénz pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugy szintén az általános szállítási feltételek, a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerezési szakosztályánál (Budapest, Andrássy u. 73 szám II. emelet 43. ajtó), valamint minden üzletvezetőségél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes befizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránaál pósta útján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános feltételek minden példányáért 50 fillér fizetendő.

A feltételeknek pósta útján való beküldése esetén 20 fillér pósta költség is beküldendő.

Budapest, 1899 október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Nyilttér. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon igen tisztelt testületeknek és igen tisztelt egyeseknek, kik felejtetetlen férjem, néhai Estry Márton tanító folyó hó 13-án megtartott végtisztességét becses megjelenésükkel emelni s gyászos fájdalmamat részvétükkel enyhíteni kegyesek voltak, első sorban a főtisztelendő esperes és plébános uraknak és a megboldogult kartársainak, ezen az uton őszinte hálás köszönetet mondok.

Emilia-major, 1899. t. hó 14-én.

(1002-1.1)

őzv. Estry Mártonné.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

21503/99. szám.

1004-1.1

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az 1899. évi XXV. t.-c értelmében a kocsmárosokra és kismértékbeni elárúsítókra az italmérési illeték 1900-1902. évekre kivettett. Az erről szóló jegyzék folyó évi november hó 17-től 25-ig a városi polgármester irodájában közszemlére ki van téve és az az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekinthető, nemkülönben az abban kiténtetett forgalmi adatokra az észrevételek megtehetőek

Nagybecskereken, 1899. évi november hó 16-án.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

1251. bv. szám 1899.

1001-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhirre teszi, hogy a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1899. évi V. 272/3. és 1477. sz. végzése folytán Hollaender László dr. nagybecskereki ügyvéd által képviselt Braun Mór écskai kereskedő felperes részére, Deák István és társai alperes ellen 99 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 493 forint 65 kr-ra becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbírósnak 1899. évi V. 272/5. sz. végzésével a további eljárás elrendelvényén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, F. Muzslyán Deák István és Rozálnál leendő megtartása határidőül 1899. évi november hó 24-ik napján délelőtt 9 órája és Lukácsfalván, Erdei Mihálynál ugyanaz nap d. u. 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, csikó, lovak, gazdasági eszközök és kis egyedáru dohány a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttéknél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztásák, mert különben csak a vételár fölőlegére fognak utaltatni.

Kelt Nagybecskereken, 1899. évi november hó 9. napján.

Simonich,
kir. bir. végrehajtó.

Hangverseny-jelentés.

A „Magyar Király“ szállodában, a közkedvelt és legjobb emlékekben álló Mojsze Milan primás teljes zenekarával három estén és pedig *pénteken, folyó hó 17-én* és a következő napokon, *szombaton és vasárnap,*

hangverseny-estélyt

rendez.

Kitünő ételek és italokról, olcsó árakról, pontos kiszolgálásról a legjobban gondoskodva lesz.

Számos látogatást kér

1005-2.1

kiváló tisztelettel

Fein Fülöp,
szállodás a „Magyar Király“-hoz.

— Pírszén őslorrás.
A polgári sárfőzdelel. Alapítatott 1842.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.